بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު/ އުތުރު ގޯޅި
ހދ. ކުޅުދުއްފުށި،
ދިވެހިރާއްޖެ.

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-N-A/33
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުރައްދުވި ފަރާތް: އަޙްމަދު ވާފިރު / އަމީނީއުފާ، ރ. އުނގޫފާރު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޖިނާކުރުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޤު

ނިމުނު ތާރީޚް:
21 ޝަޢުބާން 1443
24 މާރިޗު 2022

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:
14 ޞަފަރު 1443
21 ސެޕްޓެންބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 01/E7C/2018
- ނިންމި ތަން: މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ބާވަތް: ޖިނާކުރުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 02 ޖަނަވަރީ 2018
- ނިމުނު ތާރީޚް: 12 ޑިސެންބަރު 2019

ޖިނާއީ - ޖިނާކުރުން - ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާއި، 27 ވަނަ މާއްދާއާއި 61 ވަނަ މާއްދާ އަދި 68 ވަނަ މާއްދާ- ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 18 ވަނަ މާއްދާ އާއި 411 ވަނަ މާއްދާ - ކުށެއްގެ އަމަލާއި ކުށުގެ އުންސުރުތައް ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ޤަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވުމުން، އިލްތިބާސްކަމުގެން ދައުވާ ކުރުން - ދެ ޤާނޫނުގައި އެއް ކުށެއް ތަކުރާރު ކުރެވިގެން ވާނަމަ އިސްކަންދެވޭނީ ޤާނޫނު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު އާއި ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމް ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ވާޤިޢާ

1. މިއީ، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލަމުން ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތަކީ ރ.އުނގޫފާރު / އަމީނީއުފާ، އަޙްމަދު ވާފިރު[1]އެވެ.

ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. ރ.އުނގޫފާރު / އަމީނީއުފާ، އަޙްމަދު ވާފިރު އިނދެވަރިކުރި ރ.އުނގޫފާރު، ހޯލިޒް / މަރްޔަމް ސަޢީދާ، 29 މެއި 2016 (22 ޝަޢުބާން 1437) ދުވަހުގެ 09:13 ހާއިރު ރ.އުނގޫފާރު ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލުގައި ވިހާ ފިރިހެން ކުއްޖާއަކީ، އަޙްމަދު ވާފިރުއާއެކު ޖިނާ ކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ކުއްޖެއްކަމަށް މަރްޔަމް ސަޢީދާ ބުނެއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ އެއީ ކުކުކަން ނޫނީގެ މިހަކާއެކު ޖިނާކުރުމުން ލިބުނު ކުއްޖެއްކަމަށްވެސް މަރްޔަމް ސަޢީދާ ބުނެއެވެ. މަރްޔަމް ސަޢީދާ ވިހާ ފިރިހެން ކުއްޖާގެ ޑީ.އެން.އޭ އާއި އަޙްމަދު ވާފިރުގެ ޑީ.އެން.އޭ ދިމާވާކަމަށް ޑީ.އެން.އޭ ޕްރޮފައިލް ރިޕޯޓުން ދައްކާކަމަށް ދައުލަތުން ބުނެއެވެ. އެހެންވެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، އެމާއްދާގެ (ނ) އާ ހަވާލާދީ، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޖިނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ދައުލަތުން އަޙްމަދު ވާފިރުއަށް ކުރިއެވެ.

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A126057

3. މިމައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާގައި ދައުލަތުން އަހްމަދު ޒާހިރުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، އެމާއްދާގެ (ނ) އާ ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރި [illegible] ކުށުގެ ދައުވާއަކީ ބާޠިލް ދައުވާއެއްކަމަށް ކަނޑައެޅިއެވެ.

4. މިފަދައިން ކަނޑައެޅި ސަބަބަކީ، އަހްމަދު ޒާހިރުގެ މައްޗަށް ދައުވާކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ ދަށުންކަމަށްވުމާއި، [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 ([illegible] ޤާނޫނު) ގައިވެސް [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 ([illegible] ޤާނޫނު) [illegible].

މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް

5. މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާ [illegible]:

> "[illegible] (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ނަންބަރު A126057)
> [illegible] 29 [illegible] 2016 (22 ޝަޢުބާން 1437) [illegible] 09:13
> [illegible]
> [illegible]
> [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014
> (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، އެ މާއްދާގެ (ނ) އާ
> ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން [illegible]
> [illegible]

ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ޒިނޭކުރުމުގެ ކުށަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްކަމާއި، މި ދެ ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނަކީ ޖިންސީ އެންމެހައި ކުށްތައް ބަޔާންކޮށްދޭ ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްކަމަށްވުމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) ގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) އިސްކަންދޭންވާނެކަން މި ދެ ޤާނޫނަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) ގެ ދަށުން މި އަޙްމަދު [illegible] މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދައުވާކޮށްފައިވާ ޒިނޭކުރުމުގެ ކުށުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރެއްވުމެވެ."

މި ފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތައް

6. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް، އެ ނުކުތާތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ:

6.1 ރ.އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގެ) 411 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޒިނޭކުރުމުގެ ދައުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށްވާތީ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ޕްރޮސިކިއުޝަން ދެއްކި ވާހަކަތައް

7. ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ވާހަކަ ދައްކަވަމުން ބުނެފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ގައި ޖިނާގެ ކުށް ތަޞްދީޤުކުރެވިފައިވީނަމަވެސް، އެއީ އެއްގޮތަކުން ފުރިހަމަވާ ނުވަތަ އެއް މިންގަނޑަކުން ސާބިތުވާ ޖިނާގެ ޙައްދުތަކެއް ނޫންކަމަށް.

8. މިގޮތުން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ޖިނާކުރުމަކީ ކުށެއްކަމަށާއި، އެކުށް ކުރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ޖަލްދު ޖެހުމާއެކު 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 3 (ތިނެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އޭގެ އިތުރު އެއްވެސް ތަފްސީލެއް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަމަށް. ނަމަވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ޖިނާގެ ކުށް ސާބިތުކުރާނެ ދެމިންގަނޑެއް ބަޔާންކޮށް ސާބިތުކުރެވޭ ގޮތަށް ބަލައި އަދަބު ތަފާތުކޮށްފައިވާކަމަށް.

9. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ޖިނާގެ ކުށް ތަޞްދީޤުކުރުމުގައިވާ ގޮތަށް ބަލައި، އެ އަދަބު ތަފާތު ކުރާއިރު، ޖިނާގެ ކުށުގެ ދަރަޖަތަކެއްގެ ކުށް ހިމެނޭކަމަށެވެ. ފުރަތަމަ ވައްތަރަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އޮންނަ ޙައްދުގެ އުޤޫބާތު ހިމެނޭ އެ އަދަބު ސާބިތުވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކަންކަމެއް ސާބިތުވާންޖެހޭގޮތަށް އޮންނަ ޝަރުޠީ ޖިނާގެ ކުށްކަމަށެވެ. ދެވަނަ ވައްތަރަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު އުޤޫބާތަށް ނުވާގޮތަށް ޖިނާގެ ކުށަށް ޤާނޫނީ އުޤޫބާތެއް ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ޑީ.އެން.އޭ ފަދަ ޤަރީނާ ފުދޭ ޤާނޫނީ ޖިނާގެ ކުށް ކަމަށެވެ.

10. މި ދެކުން ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް މަބައްދަން ބަލާއިރު، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި އޮތީ ހަމައެކަނި ޝަރުޠީ ޖިނާގެ ކުށްކަމަށެވެ. ޤާނޫނީ ޖިނާ އޮތީ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރުން އިސްތިސްނާވެފައި އޮތީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި އޮތް ޖިނާއަކީ، މިމައްސަލައިގައި އަޙްމަދު ވާފިރުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ތުހުމަތުކުރާ ޖިނާގެ ކުށް ނޫންކަން ހަނގެރެވިފައިވާ ހާދިސާގެ ބާވަތްތަކަށް ބަލާލުމުން އެނގޭނޫންކަމަށެވެ. އަދި މިހާލަތުގައި އަޙްމަދު ވާފިރު ކުރަ

ކުރަނީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި އޮތް ޖިނާޔަތް ނޫންކަމަށެވެ. ނަމަވެސް އެއީ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި އޮތް ޖިނާޔަތްކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ނެތް ކުށެއް ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި އޮތުމުން އެ ކުށުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ދަށުން ދައުވާކުރުމަކީ، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ އަދި އެކަމުގައި [illegible] ވާޖިބުވެސް މަސްލަހަތު އޮތްކަމަށް ކަމަށެވެ.

ޕްރޮސިކިއުޝަން ދެކޭ ގޮތް:

11. ޕްރޮސިކިއުޝަން އެދިފައިވަނީ، [illegible] [illegible] އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާއަކީ ސާބިތު ދައުވާއެއްކަމަށް ނިންމާފައިވާ [illegible] ކަނޑައަޅައިދެއްވުމަށާއި ރ.އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މި މައްސަލަ އަލުން ބެލުމަށް އަމުރުކޮށް ދެއްވުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް

12. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޕްރޮސިކިއުޝަން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ ރައްދުގައި ބުނެފައިވަނީ ޖިނާކުރުމަކީ ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ 2 (ދޭއް) ޤާނޫނެއް އޮންނަކަމަށެވެ. އެއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ކަމަށެވެ. ޕްރޮސިކިއުޝަން ދައުވާކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) 411 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަމަށެވެ.

13. ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) 27 ވަނަ މާއްދާގައި ޖިނާގެ ކުށާއި، އެ ކުށުގެ އުޤޫބާތު ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ޤަބޫލުކުރަނީ ޕްރޮސިކިއުޝަން ދައުވާ ކުރަންޖެހޭނީ އިސްވެ ދެންނެވުނު ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަމަށެވެ.

ސަބަބަކީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާނީ "މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން އޮތް އެހެން ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ބަދަލުގައި، އެ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން ހިނގާނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކެއް" ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅިފަރާތަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު ވުޖޫދަށް އައުމާއެކު، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި އެއީ ކުށެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވާނަމަ، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެއީ ކުށެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސްވެސް، އެކުށަކާމެދު ދަޢުވާ ކުރިއަށްދާނީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުންކަމަށެވެ. އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ފުރުޞަތެއް ނޯންނާނެ ކަމަށެވެ. ދަޢުވާކުރުމުން ބުނާ ކުށަކީ އަދި ވަކި ކަމެއް ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ދަޢުވާކުރަންވާނީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުންކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް

14. އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދުނީ ދަށު ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

15. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މިޤަޟިއްޔާ އާއި ގުޅިގެން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާއާއި ދެފުށުން ވާހަކަތަކާއި، އަދި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ދެފުށުން ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ޖަވާބު ދޭންޖެހޭ ސުވާލު:

16. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މި މައްސަލައިގައި، ކުރިމަތިވެފައި މިއޮތް ސުވާލަކީ، ޖިނާޢީ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެއްކަކީ ކޮބާ މިސުވާލެއް ނޫނެވެ. މިއަދު ކުރިމަތިވެފައިވާ ސުވާލަކީ، ޖަވާބުދޭން ފަސޭހަ

ނޫން ނަމަވެސް މުހިންމު ޤާނޫނީ ސުވާލެކެވެ. އެއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 68 ވަނަ މާއްދާ އެހެން އޮއްވައި ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އިސްކަންދެވޭނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ކުރިމަތީ ކުރި ސުވާލެކެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، މިދައުވާ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރެވިދާން އެވެ. ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރަނީ، އެކަން އެހެން ނުކުރެވޭނެ ކަމަށާއި ދައުވާ ކުރަންޖެހޭނީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަމަށެވެ.

އިސްކަންދެވެންޖެހޭ ޤާނޫނު:

17. މިސުވާލުގެ ޖަވާބަށް ވާސިލުވުމަށް ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާ އަށް ފުރަތަމަ ބަލައިލާނަމެވެ. އެމާއްދާގައި އޮތީ؛

> އުސޫލުން 68. މި ޤާނޫނަކަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން އޮތް އެހެން ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ބަދަލުގައި، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހިނގާނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުންނެވެ.

މިފަދައިންނެވެ. ވީމާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު:17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 68 ވަނަ މާއްދާގެ ނައްސުން ސާފުކޮށް އެނގޭނީ، އެހެން ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ޖިންސީ ކުށާ ގުޅޭ ގޮތުން އޮތް އުސޫލުތަކުގެ ބަދަލުގައި ހިނގާނީ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ޖިންސީ ކުށާ ގުޅޭ ގޮތުން ބަޔާންވެގެންވާ އުސޫލުން ހިނގާނެކަމެވެ.

18. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) ގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ އަންނަނިވި އަކުރުތަކަކީ، މިމައްސަލާ ގުޅިފައިވާ އަކުރުތަކެވެ. މިގޮތުން 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) އަށް ބަލާއިރު އެ ދެ އަކުރުގައި އޮތީ؛

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

18. (ނ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި އުވުނީކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ ބައިތަކުގެ އިތުރުންވެސް، މިޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށިއިރު، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލަކާއި، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ބައެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި ނުވަތަ އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލަކާ އެއްވެސް ފުށުއަރުމެއްވާނަމަ، އެ ހާލަތުގައި އިސްކަންދޭނީ މިޤާނޫނަށެވެ.

(ށ) ޖިނާއީ ކުށްތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ މި ޤާނޫނު ފިޔަވައި އެހެނިހެން ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ތެރެއިން، މި ޤާނޫނާއި ތަޢާރުޟުވާ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ތެރެއިން އުވާލެވޭނީ ނުވަތަ އިޞްލާހުކުރެވޭނީ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތައް ފާހަގަކޮށް އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ލިސްޓެއް ސަރުކާރުން އެކުލަވާލައި، މިޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނެކަމަށް މިޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 މަސްދުވަހުގެ ކުރިން، ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި، އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ."

މަތީގައި ބަޔާންކުރި 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާ ފުށުއަރާ ޙާލަތެއްގައި، އިސްކަންދޭނީ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ. ވީމާ، ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ތެރެއިން އެހެނިހެން އިސްކަންދީފައިވަނީ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށެވެ. ސަބަބަކީ، ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނަކީ ވެސް ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ބައެއް ކަމުގައި ކުރަން ފެށިގެން ވަނިކޮށް، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނު އިސްތިސްނާ ކޮށްފައި އެބަ ނުޖެހެއެވެ.

19. ކަންމިހެން އޮތީ ދެވަނަ ކަމަކަށެވެ. 12 ޖުލައި 2015 ގައި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ގެނެވުނު 1 ވަނަ އިޞްލާހުގައި ބަދަލުގެނެސް ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް (ރ) އަކާއި (ބ) އެއް އިތުރު ކުރެވުނެވެ. 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދެނީ؛

> އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 18. (ނ) މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ބާވަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޤާނޫނުތަކަށް މިޤާނޫނުގެ މައްޗަށް އިސްކަން ލިބިގެންވެއެވެ. ނަމަވެސް މިޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންފެށުމާއިއެކު، އެއިން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ހުށަހަޅޭ ދަޢުވާއެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބާއި (ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު)، 50 ވަނަ ބާބާއި (މައާފު ލިބޭނެ ދިފާޢު) އަދި 60 ވަނަ ބާބުގައި (ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު) ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު ދިފާޢުތަކުގެ ފައިދާ، ދައުލަތާއި މުއްއަހަމްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
>
> (7) 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)

20. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ގެނެވުނު ފުރަތަމަ އިސްލާހުގެ ދަށުން، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު އުވާލި، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ މައްޗަށް އިސްކަންދީފައެވެ. ވީމާ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) މިހާރު އޮތް ގޮތަށް އޮތުމުން، ޖިނާއީ ކުށާއި ގުޅިގެން، ޕްރޮސިކިއުޝަން އަދި ކުރިއަށްގެންދަނީ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކެވެ. ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ކުށާއި ގުޅޭ އުސޫލުތަކާ ޤާނޫނީ ހުކުމް ކުރިމަތިކުރާނީ އިސްތިސްނާއެއްގައެވެ. ސަބަބަކީ، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި މިފަދައިން ބަޔާން ކުރެވިފައެވެ؛

> އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 18. (ބ) މިމާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ ކަންތަކާއި އެ ކަންތަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނިފައިވާ ގޮތް މުރާޖަޢާކުރެވެންދެން، އެ ޤާނޫނުތަކާ އުސޫލުތަކުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

21. ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 18 ވަނަމާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން 12 މަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ޕްރޮސިކިއުޝަން ބަލައި ފެށިގެންވާކަމަށް ނުވެއެވެ. އަދި 12 މަސް ހަމަވެފައިވާނަމަވެސް، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު ގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ކުށާއި ގުޅިގެން ހުރި އުސޫލުތަކާ މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމާ ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައި ނުވެއެވެ. އަދި ހަމައެކަނި، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ

61 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން މުރާޖަޢާ ކުރިކަން ބަޔާން ކޮށްފައެއްވެސް ނުވެއެވެ. އެމާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ؛

> **ޤާނޫނު މުރާޖަޢާކުރުން**
>
> 61. (ހ) މި ޤާނޫނަކީ މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރާ ތަޖުރިބާ ފެނިގެން ކޮންމެ 5 (ފަހެއް) އަހަރަކުން އެއްފަހަރު، ވަޒީރު މުރާޖަޢާ ކުރަންޖެހޭނެ ޤާނޫނެކެވެ.
>
> (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން މި ޤާނޫނު މުރާޖަޢާ ކުރުމުންފަހު މި ޤާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުއެއްވާނަމަ، އެ އިސްލާހުއް ގެނައުމަށްޓަކައި ކަމާބެހޭ ބިލެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަކީ، ސަރުކާރުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

22. މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނީ ނައްޞުތަކަށް ބެލުމުން، ޒިނޭގެ ކުށާއި ގުޅިގެން، ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާއި ޒިނޭގެ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކަށް މަސްދަރުކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ވިސްނުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އޮތްކަމަކަށް ނުދެކެވެއެވެ. މިހެން ބަޔާންކުރާ ފުރަތަމަ ސަބަބަކީ، ޒިނޭގެ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައި އެޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކާއި ގުޅޭ އުސޫލުތަކަށް އިސްތިސްނާދީފައިވެއެވެ. ދެވަނަ ސަބަބަކީ، އޭގެ ފަހުން ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު އަމަލު ކުރަން ފެށުމުން، ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކަށް އިސްތިސްނާދީ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކަށް އެނގެން އޮތެވެ. ތިންވަނަ ސަބަބަކީ، އޭގެ ފަހުން، އަނެއްކާވެސް، ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު އެގޮތުން އޮތީ ވަކިވަކި ޤާނޫނުތަކުން ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގެ މައްޗަށް އިސްތިސްނާވެފައިވެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، ޒިނޭގެ ކުށް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު ހިމަނާފައި އޮތެވެ. މިއިން އެނގެނީ، ކުށާއި ގުޅިގެން އެއް އުސޫލުން ދެޤާނޫނެއްގައި އެއް ނަމަ، އަބަދުވެސް ކަންތައްވެސް އެއްޤާނޫނެއްގައި އެއް އުސޫލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިސްލާހުކުރަމުން ދިޔަކަމެވެ. ޒިނޭގެ ކުށާއި ގުޅިގެން މިހިނދަކު އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ކަމަކީ ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ޒިނޭގެ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކެވެ. މިގޮތުން، ޒިނޭގެ ކުށާއި ގުޅިގެން، އެއީ ޤާނޫނީ ޒިނާއާ ވެސް ޝަރުޢީ ޒިނާއާ ވެސް، ޒިނޭގެ ކުށުގެ މައިގަނޑު ދޭހަވާ

މަސްއޫލިއްޔަތުގެން، ކުށުގެ އަމަލުގެ ބުނިޔާދުގައިވާ މީހާއާއި އޭނާގެ މައްޗަށް އަންނާނީ ކޮންބާވަތެއްގެ ޒިނާއެއްގެ ކުށެއްކަން އަދަދުވެސް ނުކުތާ ފަދަ ނިޒާމުގެ ދަށުން ދަޢުވާ ކުރެވިދާން ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

ކުށް އިފްތިރާޟް (presume) ކުރުން:

23.އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ތަފްސީލު ކޮށްދިނުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އޮޅުން އަރާފައިވާކަން ބެލެވެއެވެ. ސަބަބަކީ، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ތަޢުރީފުކުރާ ގޮތުގައި، ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ، "ޝަރުޢީ ޒިނާ" ގެ ކުށުގެ ބަޔަކެވެ. އަދި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ "ޤާނޫނީ ޒިނާ" ގެ ކުށުގެ ބަޔަކެވެ. މިއީ ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހަދައިގެން ދައްކާ ވާހަކައެއްކަމަށް ދެކެމެވެ.

24.އެހެނީ، ބަޔާންވެދިޔަ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގައި "ޝަރުޢީ ޒިނާ" އަދި "ޤާނޫނީ ޒިނާ" މިހެން ބައިބައިކުރާ ކުށެއް ނެތެވެ. ދެ ޤާނޫނުގައިވެސް ބަޔާންކުރަނީ "ޒިނާ" ގެ ކުށެވެ. ޕްރޮސިކިއުޝަނުން، އެއީ ޝަރުޢީ ޒިނާއެއް ކަމަށް މިއީ ޤާނޫނީ ޒިނާއެއްކަމަށް އިފްތިރާޟް ކުރަނީ، "ޒިނާ" ގެ ކުށް ސާބިތު ކޮށްދިނުމަށް ހުރަހެއް ހުރިގެން ހެއްކާއި އަދި އެކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތް ކޮށެވެ. ނަމަވެސް މިކުށުގެ މައްޗަށް އަދަބެއް ކަނޑައެޅިގެން "ކުށެއް" އިފްތިރާޟްއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެބާރަކީ ޕްރޮސިކިއުޝަނަކަށް ނޫނެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުށް ތަޢުރީފު ކުރެވޭނީ ޤާނޫނު ހަދާ މަޖިލިހަށް ޤާނޫނަކުންނެވެ.

25.އެހެނީ، ކުށެއްގެ އަމަލާއި ކުށުގެ އުންސުރުތަކެއް ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ޤަވާޢިދެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިފްތިރާޟުކޮށްގެން ދަޢުވާ ކުރުން ދޫކޮށްލުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ކަމެއް ނޫނެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ "....އަދި މަސްއޫލުވާ ކަންތަކާއި، އެއިން ކަމެއް ކޮށްލި މިހާރަށް

ދެވޭނެ އަދަބު ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮވެގެންނެވެ." ވީމާ، ޤާނޫނުގައި ކަން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުން ކުރެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކުރާ ހެކީގެ ބާވަތްތަކަށް ބަލައިގެން، ދުރުގެ ޢަދަދު އިޖްތިހާދު ނުކުރެވޭނެކަން އެނގެއެވެ. އެއީ ކުށެއް ކަމަށް ދައުލަތުން ދެކޭނަމަ، އެ ދުރުގެ ޢަދަދު ޤާނޫނުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެކަމަށް ދެކެމެވެ. ވީމާ، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 411 ވަނަ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ "ޒިނާކުރުން" އެއީ ޤާނޫނީ ޒިނާ ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފި، މިހާރު ޤާނޫނުގައި އެ ކުށަށް ދީފައިވާ ނަމަށް [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ދ. ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޒިނާގެ ކުށް:

26. ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު އާއި ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ "ޒިނާ" އަކީ، އެ ދ ޤާނޫނަށް ބަލާއިރު، ހައްދުގެ އަދަބުގެ އިތުރުން ތަޢްޒީރީ އަދަބު ކަނޑައެޅިދާނެ ޒިނާ ކަން އެ ދ ޤާނޫނުގެ ނައްޞުތަކަށް ބެލުމުން އެނގެއެވެ. މިގޮތުން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ޒިނާކުރުމަކީ ކުށެއްކަމަށާއި، އެކުށް ކުރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ހައްދު ޖެހުމާއެކު 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 3 (ތިނެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އޭގެ އިތުރު އެއްވެސް ތަފްސީލެއް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބަޔާންކުރެއެވެ. މިއީ ޤަބޫލުވާ ވާހަކައެއް ނޫނެވެ.

27. އަދި، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ؛

> ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު
>
> 3. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށެއް އެއީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކުށެއްކަމުގައިވެފައި، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެ ކުށުގެ ޙުކުމެއް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށުގެ ޙުކުމާ އެއްގޮތް ކަމުގައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ދޭނީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ދިނުމުގެ އިތުރުންނެވެ.
>
> (ށ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށެއް އެއީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކުށެއް ކަމުގައިވެފައި، އެކަމަކު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެ ކުށުގެ ޙުކުމެއް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށުގެ ޙުކުމާ ތަފާތުވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އަދަބުދޭނީ، އެ ކުށުގެ

ރުކުންތައް ފުރިހަމަވުން، މިޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަމުގައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުންނެވެ. އެ ކުށުގެ ރުކުންތައް ފުރިހަމަވުން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުރަން އެކަށީ ކަމުގައިވާނަމަ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށެއް އެއީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ވެގެން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން އެ ކުށަށް އަދަބުދިނުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ކުށަށް އަދަބު ނުދެވޭނެ ސަބަބެއް ނޫނެވެ. އަދި، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި މި ޤާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށަކަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދޫވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދަބު ދިނުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ޚިލާފުކަމެއްކަމައި، އެއް ކުށަކަށް ދެފަހަރަށް ދަޢުވާކުރި ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި، އެހާލަތުގައި ބެލެވޭނީ، އެއް ކުށަކަށް ދެ އަދަބު ދިނުން ލާޒިމުވެގެންވާ ކަމުގައެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

28. ބަޔާންވެދިޔަ ނަމްބަރުތަކުން އެނގޭނީ، ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޒިނާގެ ކުށުގެ އަމަލަކީ އެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުތަކަކީ، ތަޢުޒީރީ އަދަބުތަކެއް ކަމެވެ. މިކަން އެނގޭނީ، ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިންނެވެ. ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "...ޙައްދު ޢުޤޫބާތު..." މިހެން އޮތުމަކީ، ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒިނާގެ ކުށް "ޝަރުޢީ ޒިނާ" ގެ ނަމުގައި ނުވަތަ އެއީ "ޙައްދުގެ ޒިނާ" އާ ކިޔުން ސަބަބެއް ނޫނެވެ.

29. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި "ޒިނާ" އަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަމަލެކެވެ. އެކަން އެނގޭނީ (...وَلا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ...)[2] މިއާޔަތާއި އަދި މިނޫންވެސް ޝަރުޢީ މަސްދަރުތަކުގައި ޒިނާކުރުން ޙަރާމް ކުރައްވާ އެ އަމަލާއި ގާތްނުވުމަށް އަމުރުކުރެއްވުން ބަޔާންވެގެންވާތީއެވެ. މި ކުށަށް ޝަރުޢުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއް އަދަބަކީ 100 އުރިފަހަރުން ޖެހުމާއި (...فاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ...)[3] އަދި (...ونفي سنة...)[4] މިޙަދީޘްގައި ވާގޮތުން 1 އަހަރު ދުވަހަށް ބަންދު ކުރުމެވެ. ޖިނާޢީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޒިނާގެ

---

[2] (الإسراء: ٣٢)
[3] (النور: ٢)
[4] الحديث

ކުރަނީ، "ޙައްދުގެ ޒިނޭ" ކަމަށް ވާނަމަ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "..... މި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ދޭނީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ދިނުމުގެ އިތުރުންނެވެ." މިގޮތުން ބަލާއިރު ނުކުރެވޭނެ. ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުރަނީ ޢުޤޫބާތުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް ކަމަށްވާތީ، ޙައްދުގެ ކުށް ސާބިތުވުމަށްޓަކައި، ޝަރުޢީ އުޞޫލު ތަނެއް ނުދޭނެއެވެ. ޕްރޮސިކިއުޝަން ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ގޮތުން، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޒިނޭ ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ ފަހަރަށް ޖަލްދު ޖެހޭނެއެވެ. އަދި އެ ފަހަރަށް ގޮވާ ބަހުން ކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. ޝަރީޢަތް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކަމަށްވާ ޙައްދުގެ ކުރަނީ ޒިނޭގެ ކުށަކީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޒިނޭގެ ކުށުގެ ނުކުތާ ބެލުމަކީ ގޮތަށް ފިޔަވައެވެ. ނަމޫނާއަކީ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތް ކުރާ އެމަނިކުފާނުގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އޮތުމުން، ޙައްދުގެ 100 އެކި ފަހަރު ޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކުރާ ގޮތުގައި 100 އެކިފަހަރު ޖަހަން ޙުކުމްކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް ޕްރޮސިކިއުޝަން ބަޔާންކުރާ "ޝަރުޢީ ޒިނޭ" އަށް 200 އެކިފަހަރު ޖިންސީ ކުށުގެ ދަށުން އަދާކުރެވެއެވެ. ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ޒިނޭ ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ޙައްދުގެ 100 އެކިފަހަރު ޖަލްދުގައި، ހަމަ އެ ކުށުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ގޮތުން 100 އެކިފަހަރު ބަޔާނު ކުރެވިދާނެ ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

30. ޤާނޫނުއުޤޫބާތުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، އެ އަދަދުގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> އިތުރު އަދަބު 411. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް، މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙައްދު ޤާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެމީހެއްގެ ގައިގައި 100 އެކިފަހަރުން ޖަލްދު ކުރަންވާނެއެވެ،

ވީމާ، މިޤާނޫނުގައިވެސް ބަޔާންކުރާ ޒިނޭގެ ކުށުގެ އަދަދަށް ބަލައިގެން ޝަރުޢީ އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ ޒިނޭ ކަން އެނގެއެވެ.

މިމައްސަލައިގައި ފާޑީއާ:

31. ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގޭ ގޮތުގައި، ޢަބްދުލް ވާޙިދު އާއި މަރްޔަމް ސަޢީދާއަކީ ކުރިން ދެމަފިރިންނެވެ. އެދެމީހުންގެ ކާވެނި ތަފްރީޤު ކޮށްފައިވަނީ 18 މާރިޗު 2015 (27 ޖުމާދަލްއޫލާ 1436) އެވެ. ކޯޓުން ދެމަފިރިއެއްގެ ކާވެނި ތަފްރީޤުކޮށްގެން އެ ކާވެނި ރުޖޫޢަކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނެތްނަމަވެސް ތަފްރީޤު ކުރެވޭ އަންހެނާގެ ޢިއްދަ ހިނގާނެއެވެ. މިގޮތުން މި ދެމީހުން ތަފްރީޤު ކުރި ތާރީޚުން ޢިއްދަ ބަލަންޖެހޭނެއެވެ. މަރްޔަމް ސަޢީދާގެ ޢިއްދަ ހަމަވާނީ، 14 ޖުލައި 2015 (27 ރަމަޟާން 1436) އާ ހަމައަށް ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެއީ (...ثلاثة قُرُوءٍ...)[5] މި އާޔަތުން ބަޔާންވެގެންނެވެ. ވީމާ، ރަމަޟާން މަހުގައި، މަރްޔަމް ސަޢީދާ ބަލިވެ އިންނަމަ، އޭނާގެ ޢިއްދަ އާދާ ވިހަންދެން އަނެއްކާވެސް ދިގުވެގެން ދާނެއެވެ. އެއީ (...وَأُولاتُ الأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ...)[6] މި އާޔަތުން ބަޔާންވެގެންނެވެ. މިގޮތުން އަނެއްކާވެސް 09 ފެބްރުއަރީ 2016 (30 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1437) ގައި އަލުން ކާވެނިކުރިކަން ބަޔާން ކުރެއެވެ. މަރްޔަމް ސަޢީދާ ވިހާފައިވަނީ 29 މޭ 2016 (22 ޝަޢުބާން 1437) އެވެ. މަރްޔަމް ސަޢީދާގެ ފުރަތަމަ ޢިއްދަހަމަވިކަމަށް ބަޔާންކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، އޭނާ ވިހާ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ ތާރީޚާއި ދެމެދު ހިޖުރީ ޤަމަރީ 12 މަސް ދުވަސް ހަމަވާކަމަކަށް ނުފެނެއެވެ. ވީމާ، ދެމީހުންގެ ކާވެންޏާއި ގުޅިފައިވާ މިބާވަތުގެ އާއިލީ މައްސަލަތަކުގައި ޢިއްދާގެ މުއްދަތު ގުނާއިރު، ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހިސާބު ޖަހައި، އެދެމީހުންގެ ގުޅުމުގައި [illegible] [illegible] ނަތީޖާކަން [illegible] [illegible] ބަލައި ކަށަވަރުކުރެވިގެންވާނެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮވެދާނެ، ދަރިފުޅު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުގެ ގޮތުން އެހެނިހެން ކަނޑައެޅި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[5] (البقرة: ٢٢٨)
[6] (الطلاق: ٤)

ފުރުޞަތު އޮތުމާއި މިކަމުގެ ސަބަބުން ދަރިއެއްގެ ނަސަބު ސާބިތުވުމަކީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ނިކުމެގެން ހިނގައިދާނެ ކަމެއް ކުރިމަތީ ކުރިމަތިވާން ކަމެއް ނޫނެވެ.

33. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ހުރުމުން މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ކަމަކަށް ބުރައެއް ނުފެނެއެވެ.

ހުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 01/E7C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކުރީމެވެ.

މައްސަލަ ބަލައި ހުކުމްކުރެއްވީ:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު